לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה לאן

קאזלת אמר להן לפומבדיתא כי ממא לבי

תורתא פריש אמרו ליה תלמידא דיהודה

רמאה את אמר להו ידעיתו ליה יהא רעוא

דליהוו הנהו אינשי בשמתיה אזלו עבדו

גניבתא עשרין ותרתין שנין ולא אצלחו כיון

רחזו אתו כולהו תבעו 🕫 שמתייהו והוה בהו

חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתיה אכלי'

אריא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלא מייזן

שתא בציר משני תא חזי מה בין גנבי בבל ולסטין דארץ ישראל: מתני" "בת ישראל

לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת

בן לעבודת כוכבים יאבל עובדת כוכבים

מילדת בת ישראל יבת ישראל לא תניק

בנה של עובדת כוכבים יאבל עובדת כוכבי'

מניקה בנה של ישראל ברשותה: גמ' ת"ר

. מבת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים

מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ועובדת

כוכבים לא תיילד את בת ישראל מפני

שחשודין על שפיכות דמים דברי רבי מאיר

וחכמים אומרים "עובדת כוכבים מילדת את

בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה

אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות

עומרות על גבה נמי לא דזימנין דמנחא ליה

ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחזי כי ההיא

איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא

בת מולדא יהודייתא אמרה לה יונפישין

בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא

מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא

היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת

ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה

של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת

כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של

בת ישראל מפני שחשודה על שפיכות דמים

יז א מיי׳ פ״ט מהלכות טז סמג לאוין מה וסה טור וש"ע י"ד סימן קנד סעיף

עין משפמ

נר מצוה

יה ב מיי׳ שם טוש״ע שם :סעיף א

סעיף ב: בדהו מיי׳ שם טוש״ע

מוש"ע שם סעיף ב: בב י ב מיי' פ"י מה עבודת כוכבים הל' א ופ"ד מהלכות רוצח הלכה

יא סמג לאוין קנג טוש"ע י"ד סימן קנח סעיף א וטוש"ע ח"מ סימן תכה

רבינו חננאל (המשך) שאחרות עומדות על

→

שאווווו עומוווו על גבה אבל לא בינה לבינה ואע"ג דאמרה ההיא חייתא עובדת כוכבים נפישא בישתא איתתא . משפלנא מינייהו כי אופי אותה חברותיה לה מיילדת של יהודים השיבה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מהן כמו חריות שעל הנהר כלומר איני מילדת אותם אלא מתכונת לא חיישינן לה אמרה אלו הדברים באמת אלא לדחות ישראל לא תניק בנה של עורדה כוכריה. של עובות כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תניק בנה של עובדת יייי , כוכבים מפני שמגדלת בן כוכבים מניקה בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה כדכתיב והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך והא דתניא יהודית מילדת עובדת בשכר כוכבים לא בחנם אוקמא רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים (בשבת) משום איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף י אולודי עובדת למימר כוכבים בשבת [בשכר]

עובדת כוכבים וכן הא

ובערוך גרים גירדנא דלטייה (ג) קללה כלומר דלייט מוליה שתא בצרא משניה כלומר בתר ענייא אזל עניותא:

גדול ושמתיה חיילא לייטינהו בשמתיה: [גרדנה. אורג]: גרדן דלא עובדת בוכבים מניקה בנה של ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה. פירוש

ואפילו ברשות הישראלית דפלוגתא יש ג מיי דהנהה דומיא דמילדת ומילדת סתמא ברשות ישראל היא ואפ״ה אינו שרי אלא באחרות עומדות על גבה ומיהו בישראל יוצא ונכנס שרי דעומד על גביו קרינא ביה כדמוכח פרק רבי ישמעאל (לקמן דף סא.) ואם כן לריך ליזהר שלא להניח ישראלית ההולכת חוץ לעיר את בנה יחידי בבית ביד מינקת עובדת כוכבים אם אין ישראלית בעיר יולאות ונכנסות תמיד שם ואפ״ה מזמן שכיבה ואילד אסור להניחו יחיד ועל תינוק ותינוקת שמשהין בבית העובד כוכבים יחידים לרפאותן הורה ר"י דאסור מכמה עניינים שהם חשודים על שפיכות דמים ואפילו הם גדולים קצת ימשיכו׳ למינות ירושלמי עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל דכתיב (ישעיה מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך תני יונק החינוק והולך מן העובדת כוכבים ומבהמה טמחה ומביאין לו חלב מ"מ ואין חוששין לא משום שקך ולה משום טומהה: ורמינהן יהודית מידדת עובדת כוכבים וכו'. והמקשה לא עלה בדעתו להעמיד המשנה בחנם משום דתלי טעמא מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ורב יוסף אסיק דאפילו הכי בשכר שרי משום אינה: מבך רב יוסף למימר אולודי בשבת בשבר שרי. תימה לרב יוסף דס"ד דשרי ולאביי נמי דמשני דליכא איבה משמע הא איכא איבה שרי היכי שרינן משום איבה מילתא דאית ביה איסורא דאורייתא דאמרינן בפרק שמונה שרלים (שבת דף קו:) הושיט ידו למעי בהמה ודלדל עובר שבמעיה חייב משום עוקר דבר מגידולו דהוא תולדה דגווז י"ל דהכא ביושבת על המשבר שכבר נעקר לנאת א"נ כיון דכלו לו

חדשיו פסקו גידוליו: והרועים בהמה דקה. פירוש בשלהן דאי בשל אחרים

הא אמרינן בפ"ק דב"מ (דף ה:) אין אדם חוטא ולא לו וא״ת מאי האי דאחמור רבנן ברועים שאינם פסולים אלא מדרבנן וגם הם כשרים לעדות אשה כדאיתא בספ"ק דר"ה (דף כב.) ואילו בגולנין שהם פסולין מן התורה לכל עדות שבתורה לא אחמור כולי האי וכן מומר אוכל נבילות לתיאבון דלכ"ע אמרי׳ הכא דאיתרבי (ד) בין השבת גופו והשבת ממונו דחייב להעלות ואסור להוריד ואור"י דהיא הנותנת משום דלא פסילי אלא דרבנו עשו חכמים חיזוק כדי שיתנו לב לשוב וב"ד היו ל מכין ועונשין שלא מה"ת: בפ"ק מעלין. ואפי׳ לר"מ דאמר (ה) בפ"ק (דף כ.) לעובד כוכבים בנתינה:

לבי סורסא. מקום: סלמידא דיהודה רמאה את. מלמידו של רב גירדנא דלא מייון. פ"ה עניו כי סתם גירדן עז פנים הוא יהודה הוה וקרו ליה רמאה כלומר ממנו למדת לרמותינו. די ליסטין ישראל היו: ידעיתו ליה. שהוא רמאי: בשמתיה. לפי שהיה אדם

> טייון. עניו. סתם גרדן אין לו בושת פנים: גנבי דבבל. שפגעו ברב מנשי נתפקרו לחרף אדם גדול: ולסטין דחרן ישרחל. שפגעו בתלמידי ר"ע ספרו בשבחו. ואע"פ שסתם לסטין פרולין מגנבים להודיעך שבחה של א"ר: בותבר' מניקה בנה של ישראל ברשותה. דישראלית אבל לא תמסרנו להוליכו בביתה שלא תהרגנו: בב" עובדת כוכבים לא מיילד את בת ישראל. ואפילו אחרות ישראליות עומדות על גבה: הפותה. על מלחו של תינוק מקום שמוחו של תינוק רופס: ולא מסחזי. לא מינכרא שהרגתו: נפישן בישתה דההיה איתסא. כך וכך רעות יבואו עליך כמנין שהשפלתי מהן והרגתי בהן: כי חופיה דנהרה. השקומ״ה: ורבנן. כם הסברי בזמן שאחרות עומדות על גבה שרי אמרי לך במילתא בעלמא הוא דחוקימתה: דשייפה סמה. סם המות שפה בדדיה: ולא מיחחזי מאבראי לא גרס הכא עד לקמיה: ואחרות רואות. דאי מנחא ידא אפותא חזי ליה דאגב דחשידי יהבי ישראליות עינייהו עלה ומירתתא אבל מניקה דאפשר דשייפא סמא לדד מאבראי קודם שתכנס לבית ישראל אימא מודו ליה לר"מ: בשכר שרי משום איבה. ומתני׳ בחנם קמיירי דמלי לאישתמוטי ולמימר לריכה אני לשכר מזונותיי: אולודי עובדת כוכבים בשבתה שרי בשכר. כבחול משום איבה דהא אינהו חזו דמיילדין לנשי דידן בשבת כבחול: אסוקי בשכר שרי כו': קחי ברי חחיגרת. וחם לח אורידנו ימות ונוח לי להפסיד שכרי ולהלילו: נקיטא לי זימנא לבי דואר. השלטון קבע לי זמן ליום וועד ואם לא אלך יצא שכרי בהפסדי:

דברי ר"מ וחכ"א יעובדת כוכבים מניקה מינין דברי ר"מ וחכ"א יעובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דשייפא ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי, אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמינהו יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחגם אמר רב יוסף יבשכר שרי משום איכה סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום איכה א"ל אביי ייכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינו עלייהו דידכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינו סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי "יכלה למימר אי פנויה היא בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מזדהמנא באפי גברא סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורידין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי גמי נקימא לי זימנא לבי דואר מילדת בת ישראל בזמן ⁹תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן ^{9 ב}העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין

א) ומוספתא פ"ג ה"או. נו פנוער ערך אפי א׳ לי קלת בנוסחא אחרת ופירוש יפהן. ג) וסנהדריו ום. ע"ש לעיל יג: תוספתא ב"מ ספ"ב], ד) [זהו התחלת הדיבור ושייד לעיל כה : פגעו בהן לסטיון, ה) ליתא בס"א,

גליון הש"ם

גמרא העובדי כוכבים והרועים. עיין לעיל דף ד ע"ב תוספות ד"ה ש"מ ודף י ע"ב תוספות ד"ה

הגהות הב"ח

(A) גם' תבעו דלישרו שמתייהו: (ב) רש"י ד"ה ורבנן דקסברי: (ג) תום' ב"ה נירדנה וכו׳ דלנוייה מחק: (ד) ד"ה והרועים דאיתרבי ביה השנת (ה) ד"ה לא וכו׳ בפ"ק. נ"ב בדף כ ועיין במ"ש התוספות לשם

> לעזי רש"י אישקומ"א. קצף.

מוסף רש"י

ורועי בהמה דקה. ישראל, שסתמן גולנים אחרים (סנהדרין נז.) והן . גזלנים הרי הן כעובדי גוכנים האר הן כעוברי כוכבים (לעיל יג:). לא מעלין. אותם מן הבור לילם מן המיתה נהדריו נז.) אם נפלו למוכה, אלא יניחם וימותו

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה להיכן קא אזלת הרחיב להן את הדרך ואמר להן לפומבדיתא אמרו הם בדעתם במקום פלוני נקח מה שעמו כי מטא לבי תורתא פריש ועאל למדינתא אמרו ליה להו ידעיתו ליה ורמאה קריתו ליה ליהוו גנובתא ולא אצלחו אתו כולהו תבעו ושרא להו חד מינייהו לא אתא אכליה אריא: אמר רב ותלמידיו ולסטייא דבבל רמאה אנת: פֿים' בת ישראל לא תיילד את בנה של עובדת כוכבים כוכבים עובדת כוכבים